

**PROTOKÓŁ
KONTROLI PROBLEMOWEJ**

przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Przewozie
w dniu 10 października 2011r.

Działając na podstawie art.22 pkt. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. z 2009r. Dz.U. Nr 175, poz. 1362 z późn.zm.), przepisów rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. Nr 61, poz.543 ze zmianami).

Zespół kontrolny w składzie:

1. *Ewelina Tomaszewska* - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 438-1/2011 z dnia – 30 września 2011r. przewodniczący zespołu;
2. *Teresa Ozimek* - starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 438-2/2011 z dnia 30 września 2011r. – członek zespołu;

(Dowód: akta kontroli 9-12)

przeprowadził w dniu 10 października 2011 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej w Przewozie kontrolę problemową w zakresie realizacji zadań w zakresie pomocy świadczonej osobom starym, przewlekłe somatycznie chorym, niepełnosprawnym intelektualnie, przewlekłe psychicznie chorym.

Kontrolę przeprowadzono w obecności Pani Anny Strzebońskiej – inspektora oraz Aleksandry Dzido-pracownika socjalnego. W dniu kontroli, kierownik jednostki – Pani Dorota Jereczyńska, przebywała na zwolnieniu lekarskim.

Zakresem kontroli objęto działania podejmowane przez OPS w celu zapewnienia pomocy osobom starym, chorym, niepełnosprawnym intelektualnie, przewlekłe psychicznie chorym. Kontrola została przeprowadzona metodą losową i obejmowała dokumentację świadczeń przyznawanych w ramach systemu pomocy społecznej, zgodnie z tematyką kontroli wskazaną w Programie kontroli.

(Dowód: akta kontroli str. 13-16)

Okresem kontroli objęto lata 2010-2011. (do dnia kontroli).

O rozpoczęciu kontroli powiadomiono podmiot kontrolowany pismem Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. z dnia 30 września 2011r. znak PS-I.431.1.20.2011.ETom.

(Dowód: akta kontroli str. 1-8)

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania

Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, uregulowane zostało Uchwałą Nr V/20/2011 Rady Gminy Przewóz z dnia 18 lutego 2011 roku w sprawie: warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

(Dowód: akta kontroli str. 21-26)

W planie budżetu GOPS na 2011r. w dziale 852, rozdział 85228 §§ 4110, 4120, 4170 znajduje się wyodrębniona kwota w wysokości 29,388,- zł na pokrycie kosztów usług opiekuńczych.

(Dowód: akta kontroli str. 27-28)

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że w 2011r. 3 osobom, które zwróciły się z prośbą o pomoc w formie usług opiekuńczych przyznano świadczenie. Ustalono, iż na dzień kontroli usługi realizowane są przez 2 osoby zatrudnione w Ośrodku na umowę zlecenie na rzecz 2 osób. Jedna decyzja wydana była na okres 1 miesiąca tj. Od 02.05.-30.06.2011r. i obejmowała usługi przez 5 dni w tygodniu po 8 godzin dziennie. Z oświadczenia pracownika Ośrodka wynika, że wnukowie postanowili zaopiekować się babcią (oświadczenie – akta kontroli str. 41-44), która nie chce być ponownie umieszczona w domu pomocy, w z związku, z czym decyzja wydana została na czas określony. Klientka obecnie przebywa u wnuka w Kunicach. Usługi w stosunku do 2 pozostałych osób świadczone są w miejscu zamieszkania przez 5 dni w tygodniu po 4 i 5 godzin dziennie.

Ustalono, iż świadczenia przyznano decyzjami administracyjnymi do dnia 31.12.2011r. Zakres usług obejmuje pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych. Osoby ponoszą częściową odpłatność naliczoną zgodnie z tabelą odpłatności przyjętej w/wymienioną uchwałą, przy czym jedna z osób zwolniona jest częściowo odpłatności. Zgromadzona dokumentacja jest prawidłowa. Wywiady środowiskowe przeprowadzone w terminie ustawowym. Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi dokumentację związaną

z c. 1000

km

z usługami opiekuńczymi w myśl art. 50 ust.1 – 5 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz. U. Nr 175, z 2009r. poz. 1362 ze zm.). Zgodnie z art. 50 ust. 5 cytowanej ustawy, ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia.

Dowód: (akta kontroli str.29-44)

Zasiłki stałe

W okresie od 01 stycznia do 30 czerwca 2011r. pomoc w formie zasiłku stałego wypłacono ogółem dla 21 osób, w tym dla 13 osób samotnie gospodarujących i dla 8 osób w rodzinie. Łączna kwota wypłaconych na dzień 30.06.2011r. zasiłków wynosiła 37.756 zł.

Za 19 osób pobierających zasiłek stały – Ośrodek opłaca składkę zdrowotną. W pierwszym półroczu 2011r. koszt składek wynosił 3.193 zł. Kontrolą objęto dokumentację losowo wybranych 6 osób korzystających z tej formy pomocy.

W podstawie prawnej w decyzjach przyznających zasiłek stały wraz ze składką zdrowotną – Ośrodek powołuje się na ustawę z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.). Zasiłki stałe zostały przyznane osobom uprawnionym w wysokościach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Zasiłki stałe ocenia się jako zasadnie przyznane na podstawie art.37 ustawy o pomocy społecznej. Zasiłki przyznawane są na podstawie rodzinnych wywiadów środowiskowych, zaświadczeń o dochodach osób w rodzinie oraz ważnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności. Konstrukcja decyzji zgodna z wymogami art. 107 KPA.

(Dowód: akta kontroli str.45-46)

Ponadto przeanalizowano akta 4 świadczeniobiorców korzystających z zasiłku stałego przyznanego z powodu występowania zaburzeń psychicznych na podstawie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

(Dowód: akta kontroli str.47-48)

1. Klientka w wieku 53 lat. Niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym orzeczona na stałe, symbol 02-P/06-E. Decyzją OPS.8210.85.2011 z dnia 20.09.2011r. wstrzymano wypłatę zasiłków na wniosek podopiecznej z dnia 19.09.2011r. Zarówno w wywiadzie środowiskowym, wniosku podopiecznej, jak i samej decyzji brak jasno sprecyzowanego powodu wstrzymania wypłaty zasiłków.

2. Klient wiek 41 lat. Niepełnosprawność w stopniu znacznym orzeczona na stałe, symbol 02-P.

3. Klient w wieku 42 lat. Niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym orzeczona do dnia 30.09.2012 r., symbol 06-E/02-P. Z powodu marnotrawienia środków zasiłek udzielany jest w formie niepieniężnej na co klient wyraził zgodę.

4. Klient w wieku 53 lat. Niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym orzeczona na stałe, symbol 02-P.

Z analizy powyższych akt wynika, że osoby z zaburzeniami psychicznymi będące klientami Ośrodka Pomocy Społecznej w Przewozie korzystają wyłącznie z pomocy finansowej. Choć w orzeczeniach o stopniu niepełnosprawności brak było wskazań do uczestnictwa w terapii zajęciowej oraz korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji nie rozeznano potrzeb pod tym względem. Ośrodek nie w pełni wykorzystuje swoje możliwości w zakresie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi.

Kierowanie i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że w ośrodku brak jest wniosków o skierowanie do domu pomocy społecznej. Z oświadczenia pracownika wynika, że dotychczas nie wpłynął żaden wniosek.

(Dowód: akta kontroli str. 49-50)

W przedstawionym przez pracownika Ośrodka dokumencie „Plan budżetu GOPS na 2011r” w dziale 852, rozdział 85202 § 4330 znajduje się wyodrębniona kwota w wysokości 10.000,- zł na pokrycie kosztów pobytu mieszkańców gminy w dps. W razie wystąpienia zapotrzebowania możliwe jest dokonanie korekty w trakcie roku budżetowego i zwiększenie środków na ten cel.

(Dowód: akta kontroli str. 51-52)

Ponadto pracownik Ośrodka oświadczył, iż na dzień kontroli w domu pomocy społecznej nie przebywa żadna osoba, której pobyt opłacany jest przez Gminę. Osobom wymagającym opieki Ośrodek oferuje wsparcie finansowe oraz pomoc opiekuńczej środowiskowej, która świadczy usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania klienta.

Należy zaznaczyć, iż zgodnie z art. 17 ust.1 pkt. 16 ustawy o pomocy społecznej (t.j. z 2009r. Dz.U. Nr 175, poz. 1362 z późn.zm.), kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu należy do

Ze danymi

Zr

zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. W myśl art. 54 ust.1 wyżej cytowanej ustawy osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Ponadto w świetle art. 16 ust.2 organ gminy, zobowiązany zgodnie z przepisami wyżej cytowanej ustawy do wykonywania zadań pomocy społecznej nie może odmówić pomocy osobie potrzebującej, mimo istniejącego obowiązku osób fizycznych lub osób prawnych do zaspokajania jej niezbędnych potrzeb życiowych. Natomiast zadaniem pracownika socjalnego jest ocenić sytuację klienta i zaproponować usługę adekwatną do jego położenia.

Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż Gmina Przewóz nie świadczy specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Z 6 osób (w wieku od 41 do 58 lat) z zaburzeniami psychicznymi zamieszkałych na terenie gminy 4 osoby korzystają z zasiłków stałych przyznanych przez Ośrodek na podstawie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z powodu zaburzeń psychicznych, natomiast 2 osoby posiadają swoje dochody i nie kwalifikują się do pomocy finansowej. Zamieszkują wspólnie z rodzinami, które zapewniają im niezbędną pomoc i wsparcie.

Świadczenia udzielane są w formie pieniężnej oraz w postaci rzeczowej (1 osoba). Z wyjaśnień pracownika Ośrodka Pomocy oraz analizy dokumentacji wynika, że osoby pobierające zasiłki stałe prowadzą samodzielne gospodarstwa domowe. Dwie z nich mieszkają przy rodzinach a dwie w ich pobliżu. Mają stały kontakt z bliskimi i zapewnioną niezbędną pomoc. W orzeczeniach o stopniu niepełnosprawności brak wskazań do uczestnictwa w terapii zajęciowej oraz korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji w tym korzystania z usług terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej. Pięć osób jest pod stałą opieką Poradni Zdrowia Psychicznego Uzależnionych od Alkoholu i Środków Psychoaktywnych „Anima” w Żarach, natomiast 1 osoba nie kontynuuje terapii.

Należy podkreślić, że osobom z zaburzeniami psychicznymi zgodnie z art. 50 w/wymienionej ustawy przysługują usługi opiekuńcze (rozporządzenia MPS w sprawie

specjalistycznych usług opiekuńczych z dnia 22 września 2005 r.- Dz.U. z 2005 r. Nr 189,poz. 1598 z póź.zm.) bądź inny rodzaj wsparcia.

Na terenie gminy brak ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Zgodnie z art. 51a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej ośrodkami wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi są: środowiskowy dom samopomocy lub klub samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zwanych dalej „uczestnikami”, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej.

Z oświadczenia wynika, że w przypadku wystąpienia potrzeby udzielenia wsparcia Ośrodek podejmie działania w celu udzielenia pomocy w odpowiedniej placówce położonej w pobliżu gminy. W przypadku zapotrzebowania na usługi świadczone w środowiskowych domach samopomocy korzystanie będzie utrudnione ze względu na znaczną odległość i brak komunikacji publicznej - najbliższy środowiskowy dom samopomocy znajduje się Żarach odległych o 25 km.

(Dowód: akta kontroli str.53-54)

Realizacja świadczeń przyznanych w formie zasiłków celowych osobom/rodzinom poszkodowanym w wyniku powodzi, która miała miejsce w 2010 r.;

W wyniku powodzi w 2010 r. gmina Przewóz otrzymała z budżetu państwa środki w łącznej kwocie 531.299,00 zł (511.299,00 przekazane w roku 2010 oraz 20.000,00 przekazane w roku bieżącym). Środki te pochodziły z rezerwy celowej budżetu państwa i były przeznaczone na wypłatę zasiłków celowych dla osób i rodzin z województwa lubuskiego, poszkodowanych w wyniku powodzi, która wystąpiła we wrześniu 2010 r.

Kontrolą objęto dokumentację 14 osób/rodzin, które złożyły wnioski o objęcie tą formą pomocy. Łącznie wydano 90 decyzji administracyjnych w sprawie przyznania zasiłku celowego dla poszkodowanych w wyniku powodzi w 2010 r.

Wykaz skontrolowanej dokumentacji świadczeniobiorców stanowi załącznik do protokołu.

(Dowód: akta kontroli str.55-64)

Podczas kontroli dokonano oceny zasadności przyznawania świadczeń oraz prawidłowości prowadzenia dokumentacji wszystkich zasiłków celowych przyznawanych osobom/rodzinom poszkodowanym w wyniku powodzi, która miała miejsce w 2010 r.

Pomoc ta adresowana była do osób i rodzin, które poniosły straty w gospodarstwach domowych (budynkach mieszkalnych, podstawowym wyposażeniu gospodarstw domowych). Zasiłek przeznaczony był głównie na likwidację strat związanych z awarią sprzętu grzewczego i hydraulicznego (piece c.o., hydrofony), płodów rolnych, opału, osuszania i dezynfekowania zalanych pomieszczeń.

Zarządzeniem nr 271/2010 Wójta Gminy Przewóz z dnia 17 sierpnia 2010 r. została powołana komisja ds. pomocy osobom poszkodowanym w wyniku powodzi.

(Dowód: akta kontroli str. 65-66)

Z protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień Pani Aleksandry Dzido – pracownika socjalnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że pracownicy Ośrodka wspólnie z pracownikami Urzędu Gminy oraz Starostwa Powiatowego w Żarach wspólnie dokonywali oględzin u wszystkich poszkodowanych rodzin a następnie komisyjnie szacowali wysokość poniesionych przez rodziny strat. W oparciu o powyższe ustalenia rodzinom, przyznawana była stosowna pomoc.

(Dowód: akta kontroli str. 90)

Z zasiłków celowych skorzystały ogółem 53 osoby/rodziny. Wyplacono 51 zasiłków w wysokości do 6.000 zł; 23 zasiłki - do 20.000 zł oraz 1 zasiłek do 100.000 zł.

Świadczenia ocenia się jako przyznane zasadnie. Dokumentacja wszystkich zasiłków celowych przyznawanych osobom/rodzinom poszkodowanym w wyniku powodzi prowadzona była prawidłowo a decyzje wydawane były z zachowaniem przepisów kpa. Przy rozpatrywaniu wniosków kierowano się zasadami Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz wytycznymi Wojewody Lubuskiego.

Wnioski:

1. Pomoc osobom starszym, chorym świadczona jest w formie usług opiekuńczych oraz w formie finansowej, w tym m.in. zasiłków stałych.
2. Ośrodek nie kieruje mieszkańców Gminy do domu pomocy społecznej, mimo, że analizowana dokumentacja uzasadnia przyznanie takiej formy pomocy.
3. Brak rozwoju innych, niż finansowych form pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. 100% skontrolowanych świadczeń przyznawanych poszkodowanym w wyniku powodzi w 2010 r. ocenia się jako przyznane zasadnie i zgodnie z zasadami Ministra

Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz wytycznymi Wojewody Lubuskiego. Dokumentacja osób korzystających z pomocy była kompletna, całość akt w sprawie była przejrzysta i czytelna. Decyzje wydawane były z zachowaniem przepisów kpa.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do znajdującej się w Ośrodku Pomocy Społecznej w Przewozie książki kontroli pod poz.2.

Zgodnie z § 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. wobec zastrzeżeń.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano kierownikowi - Ośrodka Pomocy Społecznej w Przewozie, drugi - Wójtowi Gminy Przewóz, trzeci egzemplarz pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Kontrolujący:

Ewelina Tomaszewska
Ewelina Tomaszewska
Inspektor Wojewódzki

Kierownik:

Zastępca Wójta

Kazimierz Kucpiel
mgr inż. Kazimierz Kucpiel
.....

Teresa Ozimek
T. Ozimek
Starszy Inspektor Wojewódzki

Gorzów Wlkp. dnia 26-10-2011r.

Przewóz, dnia 04.11.2011r.

